

Σταύρος Ελ. Καλογιάννης
Βουλευτής Ιωαννίνων, ΝΔ

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θέμα: Εφαρμογή του προγράμματος «1% για την Τέχνη»

Το πρόγραμμα «1% για την Τέχνη» αφορά στη χρηματοδότηση δημιουργίας και τοποθέτησης έργων τέχνης σε δημόσια κτίρια και στον περιβάλλοντα χώρο τους. Ειδικότερα, εκ του προϋπολογισθέντος κόστους κατασκευής κάθε νέου δημόσιου κτιρίου, ποσοστό 1% πρέπει να διατίθεται για την τέχνη. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται σε πολλές χώρες σε διεθνές επίπεδο, εδώ και δεκαετίες.

Στη Γαλλία, ένα σχέδιο για την τοποθέτηση έργων τέχνης στα σχολεία, εφαρμόστηκε από τις αρχές της δεκαετίας του 1950 και αποτέλεσε τη βάση για τη νομοθετική ρύθμιση του 1%.

Στην Κύπρο, ο Νόμος 57(Ι)2009 «περί του ελαχίστου υποχρεωτικού ποσοστού εμπλουτισμού των δημοσίων κτιρίων με έργα τέχνης», ορίζει ότι: «Κατά το στάδιο της ετοιμασίας προϋπολογισμού για την ανέγερση οποιουδήποτε δημόσιου κτιρίου λαμβάνεται από το φορέα πρόνοια ώστε ποσοστό τουλάχιστον ίσο προς το ένα τοις εκατό (1%) του συνολικού κόστους ανέγερσης του κτιρίου να διατίθεται για τον εμπλουτισμό του με έργο τέχνης». Προβλέπεται δηλαδή η υποχρεωτική τοποθέτηση έργων τέχνης σε δημόσια κτίρια, κατόπιν διαγωνισμού.

Σε διάφορες πόλεις των ΗΠΑ, όπως η Νέα Υόρκη και το Σικάγο, αλλά και σε πανεπιστημιακούς χώρους, εφαρμόζεται το πρόγραμμα «1% για την Τέχνη», στο πλαίσιο του οποίου έχουν δημιουργηθεί εκατοντάδες έργα τέχνης.

Σκοπός του προγράμματος είναι να θέσει τους καλλιτέχνες σε διαδικασία σχεδιασμού και να εμπλουτίσει με έργα τέχνης τα δημόσια κτίρια. Στη διαδικασία εμπλέκονται όχι μόνον καλλιτέχνες (ζωγράφοι, γλύπτες, χαράκτες) αλλά και πολεοδόμοι, πολιτικοί μηχανικοί, αρχιτέκτονες τοπίου και άλλοι. Οι τέχνες συνδέονται έτσι στενά με τον σχεδιασμό των πόλεων και τον δημόσιο χώρο, οι καλλιτέχνες βοηθούνται να αναδείξουν το έργο τους και, παράλληλα, ωφελούνται τα δημόσια κτίρια και οι πόλεις.

Στη χώρα μας, στο άρθρο 2 του Ν. 2557/1997 «Θεσμοί, μέτρα και δράσεις πολιτιστικής ανάπτυξης», όπως ισχύει, προβλέπεται ότι: «Το ένα τοις εκατό (1%) της συμβατικής δαπάνης κατασκευής δημοσίων κτιρίων και διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου αυτών διατίθεται για τη δημιουργία ή αγορά και τοποθέτηση εικαστικών έργων σε αυτά.. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Πολιτισμού και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων καθορίζονται οι κατηγορίες των δημοσίων κτιρίων, οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία δημιουργίας ή αγοράς και τοποθέτησης εικαστικών έργων στα δημόσια κτίρια και τον περιβάλλοντα χώρο τους, καθώς και η συγκρότηση και η λειτουργία των κατά περίπτωση αναγκαίων επιτροπών, στις οποίες μετέχει και εκπρόσωπος του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδας, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια».

Παρ' ότι υπάρχει το σχετικό θεσμικό πλαίσιο από το 1997, κανένα πρακτικό βήμα δεν έχει γίνει επί του θέματος.

Δεδομένης μάλιστα της μειωμένης οικοδομικής δραστηριότητας του Δημοσίου τα προηγούμενα χρόνια, προτείνεται όπως τα αρμόδια Υπουργεία εξετάσουν τη δυνατότητα το «1%» να μην αφορά στη δαπάνη κατασκευής κτηρίου μόνο, αλλά να περιλαμβάνει και τις μεγάλης κλίμακας εργασίες ανακαίνισης δημοσίων κτηρίων και ανάπλασης του περιβάλλοντος χώρου αυτών.

Σε αυτό το πλαίσιο είναι πολύ ενδεικτική η δήλωση του Υπουργού Εσωτερικών στα πρόσφατα αποκαλυπτήρια του γλυπτού «Pegnion», έργο του διεθνούς εικαστικού Κωστή Γεωργίου, στην είσοδο του Υπουργείου. Ο κ. Μ. Βορίδης δήλωσε: «Έχει μεγάλη σημασία για τη χώρα μας να μπορούμε να έχουμε σε δημόσια θέα, σε δημόσιους χώρους τέτοιου είδους έργα τέχνης», εκφράζοντας ουσιαστικά την άποψη ότι

θα σημαντικό για το ελληνικό δημόσιο να αποκτήσει πολιτική αγοράς έργων τέχνης, επισημαίνοντας ότι η τέχνη στο Δημόσιο δεν θα πρέπει να είναι πολυτέλεια αλλά αναγκαιότητα.

Απαντώντας σε προηγούμενες Ερωτήσεις μου προς τα συναρμόδια Υπουργεία επί του θέματος (υπ' αρ. πρωτ.: 2695/2020 και 1706/2021), η Υπουργός Πολιτισμού ανέφερε ότι: «*Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα καλλιτεχνικού σχεδιασμού και εμπλουτισμού των δημοσίων κτηρίων και παράλληλα της ενίσχυσης των καλλιτεχνικής δημιουργίας επαγγελματιών του χώρου του πολιτισμού, προετοιμάζει σχέδιο κοινής υπουργικής απόφασης προς τα συναρμόδια και συνεργωτώμενα Υπουργεία, με σκοπό την εφαρμογή του προγράμματος "1% για την Τέχνη" και την αισθητική ανανέωση αστικών περιοχών και δημοσίων χώρων*».

Κατόπιν αυτών, επανέρχομαι στο θέμα και

Ερωτάται η κυρία Υπουργός:

Προτίθεται να προχωρήσει στην προώθηση ρύθμισης για την εφαρμογή του προγράμματος «1% για την Τέχνη» και την αισθητική αναβάθμιση αστικών περιοχών και δημοσίων χώρων;

Ο ερωτών Βουλευτής

Ιωάννινα, 16.12.2022

Σταύρος Ελ. Καλογιάννης